

СУЧАСНА РЕЛІГІЙНА СВІДОМІСТЬ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ

Релігійне оживлення, яке спостерігається на теренах України, диктує постановку нових наукових завдань. В даному контексті важливим видається розгляд і аналіз сучасного нового типу релігійності, який відрізняється від усталених, традиційних поглядів і уявлень. Слід виокремити загальну тенденцію процесу харизматизації сучасної релігійності.

Звичайно, релігійність кожного народу по-своєму єдина і неповторна, як «єдиними» і «неповторними» є вияви феномену етноментальності [2]. Вона позначена конкретним історичним змістом, на ній відбиваються всі суспільні, економічні, політичні, національні, культурні, світові процеси.

Характер релігійних проявів української національної духовності - це своєрідний продукт віддзеркалювання складної історії українства в цілому. Зважаючи на своє географічне положення – між Заходом і Сходом, Північчю і Півднем, своєрідну відкритість українського християнства, його толерантність, всі ті релігійні процеси, які відбуваються в Україні є включеними в загальний світовий контекст.

Спробуємо виокремити загальні умови творення сучасної релігійності. Такий поділ, звичайно, є умовним, оскільки виокремлені нижче умови, обумовлюючи і взаємодоповнюючи одна одну, характеризують світову реальність у даний історичний період.

В першу чергу йдеться про розвиток інформаційних і комунікаційних технологій, який набув сьогодні колосального значення, швидкісний світовий обмін інформацією різних рівнів і значимості, діалог і взаємопроникнення різних культур. Ці процеси прийнято називати «формування постмодерного суспільства» [1], тобто становлення нового соціокультурного стану.

По-друге, розвиваючись, світ, безумовно, ускладнює й удосконалює свої наукові, технічні, технологічні здобутки, а стан релігійності, в свою чергу, пов'язаний з наслідками науково-технічного прогресу. Окремо слід зазначити, що причини виникнення та зростаючої популярності тих новітніх релігійних рухів, які набули значного поширення в Україні окремими дослідниками схильні пояснювати не лише соціальними, політичними, культурними, технічними й технологічними, але й антропологічними чинниками. Зокрема, Дж. Хантер вважає, що виникнення новітніх релігійних рухів обумовлено самою природою людини, несприйняттям нею сучасності як такої, суто «антропологічним протестом» [3].

Важливим фактором творення сучасної релігійності постають глобалізаційні процеси, в які Україна включена як частина світової спільноти. Сьогодні активно розробляється теорія глобалізації релігії

європейськими вченими у зв'язку з посиленням тенденцій до створення єдиного європейського громадянського суспільства.

Література:

1. Дудар Н. “Релігійність в українському соціумі: детермінанти і характеристика сучасного стану”. – канд. дис. УДК 2:316.74.
2. Хрипко С. “Духовно-релігійні вияви української ментальності”. – канд. дис. УДК 21:172.3
3. Єленський В. НРР – зони занепокоєння // Людина і світ. – 2001. - №1. – С. 2-7.

*Уваркіна О.В. – канд. пед. н.
(Київ)*

КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ ЯК СКЛАДОВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ІДЕНТИЧНОСТІ

Модернізація національної системи освіти обумовлена необхідністю узгодження, взаєморозуміння, формування правил, норм і механізмів дотичного, співрозмірного, толерантного розвитку освіти України в європейський простір.

Згідно зі “Стратегією інтеграції України до Європейського Союзу”, яка була затверджена указами Президента України з метою забезпечення всебічного входження України у європейський політичний, економічний і правовий простір, передбачається здійснення спільних наукових, культурних, освітніх та інших проєктів і залучення вітчизняних учених та фахівців до загальноєвропейських програм наукових досліджень. Здійснення цих завдань потребує нових навичок і знань у царині комунікативної культури, рівень якої займає надзвичайно важливе місце в нових умовах інтеграційних процесів і виконує функцію підвищення в Україні європейської культурної ідентичності та інтеграцію до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього середовища [1].

XX століття істотно збагатило теорію комунікації, яскравим свідченням чого стали праці таких відомих філософів як М. Бубер, О.Ф. Больнов, К. Ясперс, М. Бахтін. Основні положення праць Ю. Хабермаса, К.-О. Апеля, Х.-Г. Гадамера не лише визначили основні напрями новітніх розробок теорії комунікації як особливого виду соціальних взаємин, але й зафіксували факт своєрідного “комунікативного повороту” в філософії та суспільній культурі середини та кінця XX століття.

Так К.-О. Апель, базуючись на досягненнях попередників, обґрунтовує сучасне припущення про “ап'юрі комунікації”, що через необхідність супроводжує будь-який кінцевий людський досвід – як взаємини. Так і ставлення до оточуючого світу. Він висловлює просту, але глибоку думку: кожний комунікативний акт людини (а поза